
Ungdom som målgruppe

BOKOMTALER

Etter at ropet på nye, innovative programmer i forebyggende helsearbeid har dominert det siste tiåret, slår WHO nå fast at tiden er inne for å dra lærdom av erfaringene. I stedet for å gjenoppdage hjulet er utfordringen å sørge for at det som har vist seg å være god praksis, spres og tilpasses: vi vet i dag nok til å handle. Helse- og utviklingsprogrammer som retter seg mot ungdom, må sørge for støtte og gi ungdom muligheter til:

- – å erverve korrekt informasjon
- – å opparbeide seg ferdigheter
- – å motta rådgivning (spesielt ved krisesituasjoner)
- – å ha tilgang på helsetjenester, inkludert reproduktive helsetjenester
- – å bo i trygge og støttende omgivelser

Hvordan man skal få til dette har vært det ambisiøse målet for WHO/UNFPA/UNICEF Study Group on Programming for Adolescent Health. Rapporten er en syntese av det arbeidet som gruppen har utført. Her legges det stor vekt på helse og utvikling hos ungdom i bred forstand, fra fysisk helse og utvikling, via intellektuell-, kulturell-, sosial- og følelsesmessig helse, til moralsk utvikling, yrkesmessig helse og arbeidsskikkethet.

Vi får en omfattende presentasjon av bakgrunnen og målet for dette arbeidet, fulgt av eksempler på type og arena for intervensjon og særtrekk ved tiltak som har vist seg effektive. Videre er det kapitler som tar opp hvordan man kan skape politisk støtte, prioritere, gjennomføre og evaluere tiltak.

Rapporten retter seg i stor grad mot oppbygging av nasjonale handlingsprogram, men har også et vell av nyttig informasjon for dem som arbeider med ungdom lokalt. Det gis en rekke konkrete eksempler på gode prosjekt fra hele verden. Enkelte av disse er velkjente, f.eks. speiderbevegelsen som eksempel på organisasjoner som effektivt benytter ungdom som ledere/lærere. Videre henvises det til litteratur som gir en nærmere beskrivelse av prosjektene.

En kritikk mot rapporten er imidlertid at dette ofte er vanskelig tilgjengelig litteratur, og at rapporten gir en overfladisk presentasjon av tiltakene. Dermed er risikoen at vi lærer de rette ordene for hva forebyggende helsearbeid overfor

ungdom bør være, men mindre om hvordan dette kan gjennomføres i praksis.
Dette kan i verste fall føre til at retorikken spres mens praksis består!

På tross av dette anbefales rapporten for alle som jobber med forebyggende tiltak overfor ungdom, spesielt i internasjonale sammenhenger.

Knut-Inge Klepp

Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet

Universitetet i Oslo

Publisert: 20. januar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. februar 2026.